

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 43/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenia domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/22/2021 z 27. februára 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 44, čl. 45 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 37, čl. 41 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 5Svk/22/2021 z 27. februára 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že mesto Žarnovica (ďalej len „stavebný úrad“) vydalo stavebné povolenie pod č. 2715/2020/OVIŽP SP-01/2020 o povolení časti stavby pod názvom „**BUDOVA PRE OBCHOD A SLUŽBY**“ (ďalej len „rozhodnutie stavebného úradu“). V rámci svojho rozhodnutia stavebný úrad rozhodol aj o námietkach sťažovateľa, ktorým nevyhoviel. Uviedol, že povoľovaná stavba bola predmetom zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EIA“) a Okresný úrad Žarnovica,

odbor starostlivosti o životné prostredie vydal rozhodnutie č. OU-ZC-OSZP-2019/000437-25 z 23. apríla 2019, podľa ktorého záverov sa táto činnosť nebude posudzovať podľa zákona o EIA a pre uvedenú činnosť je možné podať návrh na začatie povoloacieho konania podľa osobitných predpisov. O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu stavebného úradu rozhodol Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie štátnej stavebnej správy (ďalej len „správny orgán“) rozhodnutím č. OU-BB-OVBP2-2020/010533-003 z 2. marca 2020 (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“) tak, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Správny orgán si vo svojom rozhodnutí osvojil právne závery stavebného úradu.

3. Sťažovateľ sa následne správnu žalobou domáhal preskúmania rozhodnutia správneho orgánu. O správnej žalobe Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 24S/65/2020-95 zo 16. júna 2021 (ďalej len „rozsudok správneho súdu“) tak, že ju zamietol. Správny súd posúdil väčšinu žalobných bodov sťažovateľa len ako všeobecné námietky bez skutkovej a právnej argumentácie viažucej sa vecne na napadnuté rozhodnutie alebo prvostupňové rozhodnutie a dôvodom týchto rozhodnutí. Zároveň námietku, že žalovaný postupoval v rozpore s § 16a ods. 23 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“), keď nerešpektoval zákaz vydať povolenie bez primárneho posúdenia povoloovanej činnosti a jej vplyvu na vody, vyhodnotil ako čiastočne zmätočnú, keď sťažovateľ namietal, že § 16a ods. 23 vodného zákona sa vzťahuje na územné rozhodnutie, pričom ale predmetom prieskumu nebolo územné rozhodnutie, ale rozhodnutie o stavebnom povolení potvrdené odvolacím orgánom. Zároveň aj ďalšie námietky správny súd vyhodnotil ako nekonkrétne, nedôvodné alebo netýkajúce sa predmetu konania.

4. Proti rozsudku správneho súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť [z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) Správneho súdneho poriadku]. O nej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom tak, že ju najvyšší správny súd (podľa § 461 Správneho súdneho poriadku) ako nedôvodnú zamietol. Rovnako nepriznal účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popísal priebeh konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, uviedol úvahy na tému významu občianskeho aktivizmu v oblasti životného prostredia a jeho prínosu pre spoločnosť, ako aj svoje presvedčenie o zaujatosti politickej reprezentácie proti nemu, ktorá sa prejavuje aj v činnosti správnych orgánov a súdov.

6. Namieta, že s ním nebolo zaobchádzané ako so subjektom zainteresovanej verejnosti, pričom sám seba explicitne za zainteresovanú verejnosť označil. Tiež tvrdí, že mu zamietnutím jeho žaloby bolo upreté právo na spravodlivosť. Vyjadril presvedčenie, že konaním správnych orgánov a súdov došlo k jeho diskriminácii. Namieta tiež závery najvyššieho správneho súdu uvedené v napadnutom rozsudku, čo sa týka aplikácie ustanovení vodného zákona, ako aj to, že sa najvyšší správny súd nevysporiadal s jeho námietkami.

7. Napokon taktiež namieta spôsob, akým sa najvyšší správny súd vysporiadal s jeho návrhom na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdenom porušení označených práv podľa ústavy, charty a dohovoru v konaní vedenom pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, pričom za subjekt porušujúci dané práva sťažovateľ označil v petite svojej ústavnej sťažnosti výlučne najvyšší správny súd, ktorý prostredníctvom napadnutého rozsudku zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa.

9. Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 453/2025).

10. Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012).

11. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozhodnutím správneho súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

12. Za nedôvodnú ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľa o jeho diskriminácii, že s ním nebolo zaobchádzané ako so subjektom zainteresovanej verejnosti. Podľa ústavného súdu sa správny súd a následne najvyšší správny súd zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je rovnocenná s akoukoľvek inou správnu žalobou a nie je dôvod k nej pristupovať inak. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa správny súd a následne najvyšší správny súd vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa sťažovateľa mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. S týmito námietkami sa následne aj vysporiadali podaním konkrétnych odpovedí.

13. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 316/2025). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery.

Spravidla postačuje, ak sú vysporiadané aspoň základné námietky, prípadne možno akceptovať aj odpovede implicitné. Prihliadnuc na prirodzenú racionalitu postupu súdov, ako aj správnych orgánov pri tvorbe rozhodnutí, je takýto postup vhodný najmä pri veľmi obsiahlych podaniach, čo je aj prípad sťažovateľa.

14. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa o jeho arbitrárnosti či nedostatku odôvodnenia. Bez potreby opakovania či parafrázovania jeho právnych záverov uvádza, že najvyšší správny súd po identifikovaní relevantných sťažnostných námietok sa s nimi dostatočne vysporiadal, keď najprv riadne zodpovedal námietku sťažovateľa vznesenú proti rozsudku správneho súdu (spočívajúcu v namietanej nedostatočnosti jeho odôvodnenia). Dospel k záveru, že správny súd postupoval v intenciách § 139 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, dostatočne vysvetlil právne dôvody, ktoré ho viedli k záveru o nedôvodnosti správnej žaloby. Najvyšší správny súd sa následne, odkazujúc na svoje rozhodnutie sp. zn. 2Svk/5/2022 z 22. augusta 2023 v obdobnej právnej veci, riadne vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa odmietnutia vysloviť predbežné právne posúdenie veci správnym súdom. Taktiež aj námietku týkajúcu sa neakceptovania jeho požiadavky na zaslanie častí administratívneho spisu zodpovedal odkazujúc na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. 2Svk/21/2021 z 27. septembra 2023, teda poukazom na svoju doterajšiu judikatúru. K námietke, že sťažovateľovi priamo v zmysle čl. 4 Aarhuského dohovoru vzniká právo na poskytnutie informácií z konania bez toho, aby musel preukazovať záujem, a k námietke vytykajúcej nezabezpečenie rozhodnutia od špecializovaného orgánu štátnej vodnej správy o primárnom posúdení vplyvov na vody podľa § 16a ods. 13, 21 a 23 vodného zákona kasačný súd rovnako odkázal na svoju predchádzajúcu judikatúru v obdobnej veci (pod sp. zn. 3Svk/7/2022 z 30. januára 2024). Navyše, doplnil, že ani v správnej žalobe, ani v kasačnej sťažnosti nie sú uvedené a konkretizované vecné argumenty, prečo by v prejednávanej veci malo byť vyžadované rozhodnutie podľa § 16a vodného zákona. Následne sa vyjadril aj k námietke týkajúcej sa podmienok sadových a parkových úprav a stavebného povolenia. S poukazom na uvedené je preto podľa posúdenia ústavného súdu v danej veci možné uzavrieť, že najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku aj s prihliadnutím na svoju doterajšiu judikatúru ústavnoprávne relevantným spôsobom reagoval na námietky sťažovateľa.

15. Rozsah odôvodnenia napadnutého rozsudku nijako nevybočuje z mantinelov práva na spravodlivý súdny proces a ani závery, ku ktorým najvyšší správny súd dospel, nemožno považovať za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

16. Najvyšší správny súd sa dostatočne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru. V bode 39 napadnutého rozsudku poukázal na to, že zodpovedanie sťažovateľom sformulovanej otázky nie je relevantné pre riešenie sporných otázok kasačného konania. K tomu ústavný súd zároveň dodáva, že aj z judikatúry Súdného dvora totiž vyplýva, že národné sudy vrátane ústavného súdu musia mať mieru slobody pri rozhodovaní, či sa obrátia na Súdny dvor alebo nie, čo osobitne platí pri doktríne *acte clair* (pozri rozsudok z 9. 9. 2015 vo veci Wahl proti X a van Dijk, C-72/14 a C-197/14).

17. Zhrňujúc už uvedené, ústavný súd uzatvára, že najvyšší správny súd poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí správneho súdu

a najvyššieho správneho súdu preto nijako nevybočil z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery napadnutého rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

18. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2026

Libor Duľa
predseda senátu